

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De altari holocausto[rum] ca. lix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Libri Exod.

superfunt cortinis, ex vtraq; pte dt eos repli
cari sub cortina: ne vent^o intras inter saga z
cortinas: totu^o pcuteret opimentu^o, p q etiaz
dictu^o putat. Sextu^o sagu i fronte tecti dupli
ces: sed etia^o fm hec speciosa z piosa plimū
ps extrinseca tabnaculi nō videbat, nec illō
cortinaz qd circa tabernaculum defluebat.
Frustra g tati factay videbant. Quocirca for
te ex oi pte cortine z saga funib; extēdebant
circa tabernaculu^o, z parill^o eretis colligabāt
funes: qz z parillos habuisse tabernaculum
infra moyses dt: z in modū tecti dependēs
circūquaq; attollebant: vt z tabernaculum
vidēz videri posset, z circūiri ab ingredien
tibus sub cortinis.

De pellib; suppositis. **Ca. LVII.**

Quocunq; vero

q mō hec duo opimenta disposita
fuisent de reliq; duob; non ē q;
stio Sane tertiu^o erat opimētū d pellib; arie
tū rubricatis: q supiora tm regeret, ad latera
nō descēdebāt, funib; parillis eretis afficis
terre circūligate. Quartū qz opimētū i eūdē
modū erat suppositū d pellib; arietū byacin
thinis, supposita sō erāt hec duo p pētū et
imbriū diffusionē. Vultos itaq; vt ait iose
phus stupor habebat alōge inspiciētes, nā
colore ei^o in nullo putabāt differre a celo.

Quid figurabant p̄dicta,

Caplm. LVIII.

In hac cōpositi

i one tabernaculi p̄z deū z nō ho
minē sic disposuisse, qz vt ait Jo
seph^o Singla hoz ad formā rez facta repe
riet: siq; absq; inuidia vel it hec cōsiderare.
Abditū ei qd soli pōtifici putū erat: figura
bat celū deo z angel attributū Sāctuarūz
sō qd i duplo erat: terrāz mare cūct; gressū
bilia: sic z illa ps cōs sacerdotib; erat Corti
ne celū siderēū, saga aq; q se sup firmamētū
Pelles rubricate celū empyreū in q sunt an
geli, byacynthine celū sup^o: vbi dō sup oia.
Tū i q̄tuor colorib; veloz dt Joseph^o figu
rari q̄tuor elemēta Per byssū terrā, qz d̄ era
ē, z pmo terreūz vtridē colorē hz Per purpu
rā mare, qz ex conchis marinis tingit. Per
byacynthū aerē, qz i co
lore ei silat. Per coe
cū ignē, qz i colore ei

Est ann^o legitimus,
ē ann^o vsualis, est et

assimilat Per mensā
ips vel annū Per pa
nes duodecim mēses
Per coronaz q̄tuor
digitoz annū solare
q̄tuor tempoz. Per
coronā miorē annū
lunare. Per septē lucernas candelabz septē
planetas Per. lxx. e^o
partes decarmonia
planetarū. Forte q
quisq; planetarū hz
decē dignitates l po
testates. Quinq; na
turales, z qnq; accidētales, i qb; armōice, i
pproportionalit se hnt. In cādelabro notat, qā
q sub eis se ad ipos tendūt, i, mo^o naturales
z effect^o ab eis hnt: qd etiaz notat ornat^o ei^o,
cyphā, vasa liquoz, aquā, sperule solē sphe
ricū, illā aerē: qui solus vitat odorib;

De altari holocaustoz. **Ca. LIX.**

Recepit quoq;

p dñs fieri altare de lignis sethim
Altare h dicebat holocaustū vel
holocaustoz l holocaustomatū, z possz dici
sacrificioz, s; a digniori nomē accepit. Erat
aut in lōgitudine z latitudine qnq; cubitoz, s;
qdrū: z altitudine trū, cui tāq; nimis alto ad
horā mīstratōis aliqd apponebat i q statet
minister, qd i plena mīstratōe tollebat. Alta
re em grad^o hie alibi phbet Erat em p̄cauū
instar arce sine opimēto, parietes lignei, sed
operti erāt ere int^o z extra: h; vt nō possent, si
cut nec anticon vel lignuz padisi qdlibet qd
vrendo fit mund^o, area ei^o siue arula erea es
rat tāq; fund^o arce: sup quā fiebat ignis q p
fenestrā q erat i latere orientali iponebat. In
q̄tuor angulis supiorib; erat extra q̄tuor re
curua cornua: in qb; q̄tuor catene anulū is
serabant, de qb; dependēs craticula ei ea in
modū retis facta vsq; ad mediū altaris int^o
descēdebat: sup quā cremāda in odorez dño
ponebant: q ignis p circuloz craticule ascēs
dens de arula p̄sumebat. Circa angulos ve
ro inferiores q̄tuor erāt anulū eret: in qbus
vectes imponebant de lignis sethim operit
ere ad portandū altare. De h tū altari z crati
cula ei^o ambiguitas est: nō solum inter nos
verū etiam inter hebreos: p̄cipue cū hebrai
ca veritas a nra translatōe nil discrepare vi

deat. Nos quidē sic habem⁹. Facies craticulā in modū retis enei: p. cui⁹ q̄ttuor angulos erunt q̄ttuor anulī enei: q̄s pones subter arulam altaris.

eritq; craticula vsq; ad altaris mediu. Hebreus ꝑo sic h̄z. Facies ei micchar. i. craticulam: fracturā retis enei. ⁊ sup rete q̄ttuor anulos ene

os: ⁊ dabis illā fundū are d̄ subter. eritq; rete vsq; ad altaris mediu. Joseph⁹ autē sic. Cui suberat craticula i modū reticulorū sc̄a. Suscipiebat ei t̄ra ignē q̄ de craticula ferebat. qz bases nō erant ei subiecte. Cassiodor⁹ t̄m senator in pictura quā fecit: cui⁹ in expositiōe psalmoz meminit q̄ttuor pedes in vitro q; altari fecit. Proinde videt̄ q̄busdā nō supponi craticule carnes assandas: s; fuisse q̄i vas quoddā in q̄ sederet altare: cui⁹ parietū altitudō altare ambiēs vsq; ad mediu altaris eleuata esset. in cui⁹ angulis sursum q̄ttuor anulī pendebāt. p. q̄s vectib; insert; altare ipsū in fides portare. Altare em̄ nō legit̄ alios anulos habuisse. S; vtrū separatū esset h̄ vas reticulatū ab altari: ita vt amoveri posset altare ab eo cū vellēt supponi: an d̄ ipso altari ope fuisse ita fabricatum esset: vt quasi appositū videret̄. ambigū est. Super arulam ꝑo altaris quā in medio eius positā dicit̄. p. fenestrā ab oriente struem lignorū imponi asserunt: ⁊ super ligna carnes imponi assandas. Vel nō erat ibi arula: sed super craticulā suppositā fiebat ignis. quod velle videt̄ Josephus in pdictis ꝑbis. Alijs videt̄ nec operimentū nec fundū ipm̄ habuisse: s; parietes t̄m terra repleti s̄m q̄ d̄ns dixit. Altare de terra facietis mihi: in cuius area superiorī fiebat ignis: vbi cremanda imponebant. Et de craticula altari supposita idem sentiūt. Arula vero subter quā craticula posita legitur. hebreus areunculā vocat vel sulcū quē in medio parietū altaris fuisse d̄t: vsq; ad quem locum altitudo craticule pertingebat.

De situ altaris ⁊ vasis ei⁹. **Ca. LX.**

Situs autē erat

p altare ante tabernaculū sub diuō nō directe ante introitū: s; aliq̄nto ad meridiē descendēs: ita vt ante ipm̄ immolantes stātes ad aq̄lonē in ipm̄ tabernaculū vsq; ad sanctascōz inspicere possent. Et qz stabāt ad aq̄lonē. id est in altaris latere aq̄ilonari: ⁊ ꝑtra meridiem. q̄nq; legit̄ eos sacrificasse ad aq̄ilonē. q̄nq; ad meridiem. Erātq; in vsus eius lebetes ad colligēdos cineres cū abundabāt: ⁊ deportandos q̄ in locum secretum ⁊ mundū reponebant. ⁊ forcipēs ad emendandū ignem altaris. Et fuscule q̄s grece creagras dicit̄. qz inde d̄ caldarius carnes cocte pferebant. ⁊ patilla q̄si ratilla a vehendo: q̄b; prunē ab altari ad altare tymiamatis deferebant: ꝑter cacabos ⁊ ollas ad carnes coquendas: que tamē iuxta altare non coquebātur. omnia ꝑo enea erant. Hebreus vero sic habet. Facies eius ollas: ⁊ eius palas. ⁊ eius pelues: ⁊ eius vnicinos: ⁊ ei⁹ ignium receptacula.

De atrio circa tabernaculum.

Capitulum. **LXI.**

Rat autē atrius

e circa tabernaculū in latere meridiano. c. cubitoz. in aq̄lonari. c. i. orientali ꝑo. i. ⁊ toride i occidentali. Et sic q̄dru erat vel q̄drangulū: s; nō q̄dratū. sed in forma altera ꝑte longiori. Erātq; in latere australi. r. colonne. alte. v. cubit; vestite laminis argenteis. capita habentes argentea celatur; cū basibus eneis. spacio quinq; cubitoz. iter se distantes: super quas anulī singulis inerant. p. tingebātq; funes ab anulīs vsq; ad capita parilloz: qui erāt cubiti vnus magnitudīne. et p. singulas colūnas in terrā valide fixi: vt atriu imobile custodirēt. corinapho d̄ bysso mollisimo. c. cubitoz. i. lō

Eminentia quidem erat in sūmmitate columnarū: ⁊ ipsa pforata ⁊ i foramine due chorde. vna hinc ⁊ vna inde q̄ tenerēt colūnas rectā. in glossis inq̄t. vj. exodi dicunt̄ lingue: et qz decaluate ⁊ q̄si rotunde in sūmo ad modū lingue appellat eos iosec. angulus Credibile etiā inquit qz singulis basibus colūnarū inferi⁹ esset infixa cauilla. p.